



Socio-Economic Factors Affecting the Participation of the Private Sector in the Development of Education in Iran from the Islamic Revolution to the Present (A Case Study of Sabzevar's Educational System)

Azadeh. Naranji Sani¹, Aliakbar. Mahmoodzadeh^{*2}, Masoud. Imanian Ardabili³

¹ PhD Student, Department of Economic Sociology and Development, Quchan Branch, Islamic Azad University, Quchan, Iran

² Assistant Professor, Department of Sociology, Shirvan Branch, Islamic Azad University, Shirvan, Iran

³ Assistant Professor, Department of Economic Sociology and Development, Quchan Branch, Islamic Azad University, Quchan, Iran

* Corresponding author email address: Aa.mahmoudzadeh@gmail.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Naranji Sani, A., Mahmoodzadeh, A., & Imanian Ardabili, M. (IN PRESS). Socio-Economic Factors Affecting the Participation of the Private Sector in the Development of Education in Iran from the Islamic Revolution to the Present (A Case Study of Sabzevar's Educational System). *Journal of Social-Political Studies of Iran's Culture and History*.



© 2024 the authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

The present study aimed to investigate the trend of private sector participation in the development of education in Iran from the Islamic Revolution to the present and to identify the socio-economic factors influencing it, using the educational system of Sabzevar as a case study. A mixed-methods approach was employed to examine the hypotheses, including: (1) survey method, (2) field method, and (3) documentary method. The data collection tools consisted of: (1) index cards, (2) a researcher-made questionnaire, (3) interviews, and (4) observations. The statistical population included all owners and shareholders of non-governmental schools in Sabzevar from the Islamic Revolution to the present. A total of 125 individuals were selected through cluster random sampling. The collected data were analyzed using descriptive and inferential statistics derived from the sample population, employing appropriate statistical techniques and SPSS software. After processing, the information was presented in its final form. The findings of the research hypotheses indicated that private sector participation in the development of education in Iran from the Islamic Revolution to the present (a case study of Sabzevar's educational system) has shown a growing trend. Furthermore, socio-economic factors have had a positive impact on this participation.

Keywords: Trend, Participation, Private Sector, Development, Education, Socio-Economic Factors.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The role of the private sector in the development of education has been a growing phenomenon globally, with significant differences observed between developed and developing countries. While developed countries demonstrate robust private sector engagement in education, developing nations like Iran show a more complex trajectory influenced by historical, legal, and socio-economic factors (Asari et al., 2009). Historically, Iran's education system, under the Qajar dynasty, was predominantly managed by religious institutions and charities, with minimal state intervention. This dynamic changed post-constitutional revolution, where education became a state responsibility under constitutional mandates (Asari et al., 2009).

During the Pahlavi era, the government encouraged private school establishment through legislative actions, such as the 1941 Cultural Council's formation and the 1969 approval of regulations for non-governmental schools (Jamshidi et al., 2012). However, the Islamic Revolution of 1979 led to the nationalization of schools, effectively nullifying private sector participation in education. Post-revolution, economic constraints and population growth necessitated a gradual reintroduction of private sector involvement, beginning with the legalization of non-profit schools in 1987 (Jafari, 2010).

Despite this reintroduction, the participation rate of private institutions remains modest compared to global benchmarks. Studies indicate that even after decades of reform, the private sector in Iran contributes significantly less to education than in countries such as Belgium and Chile, where private enrollment exceeds 70% (Rabiei & Nazarian, 2011). Identifying the socio-economic factors influencing this limited participation is critical to understanding barriers and fostering future growth.

Methods and Materials

This study employed a mixed-methods approach to analyze the socio-economic factors affecting private sector participation in education in Sabzevar, Iran. Three methods—survey, fieldwork, and documentary analysis—formed the core of the data collection strategy. Tools included index cards, a researcher-made questionnaire, interviews, and observations. The population consisted of owners and shareholders of non-governmental schools in Sabzevar, with 125 participants selected through cluster random sampling.

Descriptive statistics (e.g., mean, median, and variance) and inferential techniques (e.g., T-tests, ANOVA, correlation analysis, and regression) were used for data analysis. Statistical analyses were conducted using SPSS software, ensuring robust examination of the hypotheses.

Findings

The study revealed several critical socio-economic factors influencing private sector participation in education:

1. **Demographics:** Of the respondents, 78.4% were male, and 74.4% had educational backgrounds directly or indirectly related to their roles in private education. Age distribution showed a significant representation of individuals aged 50 and above (33.7%).
2. **Education and Experience:** Participants with higher education degrees and relevant prior experience showed greater engagement in private sector initiatives. However, regression analysis indicated that education level inversely correlated with participation, suggesting systemic inefficiencies in translating qualifications into actionable outcomes.

3. **Economic Indicators:** Variables such as inflation rates, income instability, and government performance had measurable impacts on private sector involvement. For instance, the regression model identified income instability and legal volatility as major predictors, collectively explaining 60% of the variance in private sector participation.
4. **Government and Social Norms:** Findings emphasized the role of government policies and societal norms in shaping private sector dynamics. Increased tuition fees and governmental reforms were associated with heightened private participation, albeit within constrained limits.

Discussion and Conclusion

The study underscores the intricate interplay of socio-economic variables in determining private sector engagement in Iran's education system. Historical fluctuations, from minimal state involvement during the Qajar era to complete nationalization post-revolution, have created a unique context where private sector contributions remain limited despite global trends favoring privatization. Legal reforms and economic pressures have gradually facilitated private sector re-entry, yet systemic challenges persist.

Key findings highlight the importance of addressing economic barriers, such as inflation and income instability, alongside fostering governmental and societal support for privatization. Lessons from countries with higher private sector engagement, such as Belgium and Chile, suggest that robust policy frameworks and public-private collaboration can significantly enhance educational outcomes.

Policy recommendations include incentivizing private investment through tax benefits, enhancing transparency in educational governance, and aligning legal structures with privatization goals. These measures, coupled with targeted efforts to mitigate economic constraints, can drive sustainable private sector participation, ultimately bridging the gap between Iran and global benchmarks.

In conclusion, while socio-economic factors have positively influenced private sector participation in Sabzevar, achieving parity with global standards requires systemic reforms. Future research should explore longitudinal impacts of these factors across diverse regions to build a comprehensive understanding of private sector dynamics in education.



عوامل اقتصادی - اجتماعی موثر بر روند مشارکت بخش خصوصی در توسعه‌ی آموزش و پرورش ایران از ابتدای انقلاب اسلامی تا کنون (مطالعه‌ی موردی آموزش و پرورش شهرستان سبزوار)

آزاده نارنجی ثانی^۱، علی اکبر محمودزاده^{۲*}، مسعود ایمانیان اردبیلی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه، واحد قوچان، دانشگاه آزاد اسلامی، قوچان، ایران

۲. استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد شیروان، دانشگاه آزاد اسلامی، شیروان، ایران

۳. استادیار گروه جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه، واحد قوچان، دانشگاه آزاد اسلامی، قوچان، ایران

*ایمیل نویسنده مسئول: Aa.mahmoudzadeh@gmail.com

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله

پژوهشی/اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

نارنجی ثانی، آزاده، محمودزاده، علی اکبر. و ایمانیان اردبیلی، مسعود. (در دست چاپ). عوامل اقتصادی - اجتماعی موثر بر روند مشارکت بخش خصوصی در توسعه‌ی آموزش و پرورش ایران از ابتدای انقلاب اسلامی تا کنون (مطالعه‌ی موردی آموزش و پرورش شهرستان سبزوار). *مطالعات سیاسی-اجتماعی تاریخ و فرهنگ ایران*.

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی روند مشارکت بخش خصوصی در توسعه‌ی آموزش و پرورش ایران از ابتدای انقلاب اسلامی تا کنون و عوامل اقتصادی - اجتماعی موثر بر آن؛ مطالعه‌ی موردی آموزش و پرورش شهرستان سبزوار بوده است. جهت تبیین فرضیات از روش ترکیبی استفاده شد که عبارتند از: ۱. روش پیمایشی، ۲. روش میدانی، ۳. روش اسنادی. ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها نیز عبارت است از: ۱. فیش ۲. پرسشنامه محقق ساخته، ۳. مصاحبه و ۴. مشاهده. جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر کلیه‌ی مالکیان و سهامداران مدارس غیرانتفاعی شهرستان سبزوار از انقلاب اسلامی ایران تاکنون می‌باشند که در مجموع ۱۲۵ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی انتخاب شدند. در این تحقیق، اطلاعات جمع‌آوری شده جمع‌آوری شده با استفاده از آماره‌های توصیفی و آماره‌های استنباطی بدست آمده از جامعه آماری با استفاده از تکنیک‌های آماری مناسب و نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل، و پس از پردازش به شکل اطلاعات ارائه شده است. نتایج فرضیات پژوهش نشان داد که مشارکت بخش خصوصی در توسعه‌ی آموزش و پرورش ایران از ابتدای انقلاب اسلامی تا کنون (مطالعه‌ی موردی آموزش و پرورش شهرستان سبزوار) روندی رو به رشد داشته و عوامل اقتصادی - اجتماعی بر آن تأثیر مثبت داشته‌اند.

کلیدواژگان: روند، مشارکت، بخش خصوصی، توسعه، آموزش و پرورش، عوامل اقتصادی - اجتماعی.



© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

مقدمه

در جهان امروز، بر اساس آمار و ارقام، بخش خصوصی در آموزش و پرورش، چه در کشورهای توسعه یافته و چه در کشورهای توسعه نیافته نقش مهم و رو به گسترشی دارد، هر چند در رابطه با سهم بخش خصوصی در آموزش و پرورش میان کشورهای توسعه یافته و توسعه نیافته تفاوت‌هایی وجود دارد. در این میان ولی وضعیت کشور ایران فاصله زیادی را با این دو گروه از کشورها نشان می‌دهد؛ به گونه‌ای که میزان ورود خصوصی سازی در آموزش و پرورش نه تنها فاصله بسیار زیادی با کشورهای توسعه یافته دارد، بلکه کشورهای در حال توسعه هم از این حیث از ایران پیش افتاده‌اند. فاصله میزان خصوصی سازی در آموزش و پرورش میان ایران و سایر کشورها زمانی معنادار و پرسش برانگیز می‌شود که بدانیم اصولاً در ایران عهد قاجار (از سال ۱۱۷۵ تا ۱۳۰۴) دولت‌ها عموماً سهم و دخالتی در آموزش افراد نداشتند و مدارس سنتی موجود تحت کنترل نهادهای مذهبی و خیریه‌ها بود و با ورود دولت‌های مدرن در ایران پس از انقلاب مشروطه بود که دولت بر اساس قانون اساسی موظف گردید، نسبت به آموزش و پرورش عمومی توجه نماید. میزان نقش و دخالت بخش خصوصی در ایران با اینکه سابقه طولانی تاریخی دارد و هرگز امر غریبی نبوده است ولی در تاریخ آموزش و پرورش ایران بسیار دچار فراز و فرود شده است. فراز و فرودی که در آن ما هم شاهد فعال مایشا بخش غیردولتی هستیم (عهد قاجار) و هم شاهد به صفر رسیدن سهم بخش خصوصی در آموزش و پرورش (از سال ۱۳۵۸ تا سال ۱۳۶۷). نکته مهم این پیشینه آن است که در همان اوایل شکل‌گیری عمومی، ورود بخش خصوصی به این حیطه امری قابل قبول و عادی تلقی می‌گردید ([Asari et al., 2009](#)).

در عهد قاجار دولت سهم بسیار ناچیزی در آموزش و پرورش داشت و اندک مدارس سنتی را خیریه‌ها و نهادهای مذهبی ساخته و اداره می‌کردند. "اما با ظهور انقلاب صنعتی و رواج و پیدایش نظام آموزش رسمی و همگانی آموزش و پرورش مردم به قلمرو وظایف دولت وارد شد ([Aminzadeh, 2009](#); [Asari et al., 2009](#)). البته در همان آغاز اقبال آموزش و پرورش همگانی توسط دولت، به فعالیت بخش خصوصی در این حیطه هم توجه گردید. بر اساس اصل ۱۹ قانون اساسی مشروطیت و بر اساس اساس ماده ۸ قوانین معارف مصوب ۱۲۹۰ خورشیدی، در کنار بخش دولتی، ورود بخش خصوصی هم مجاز و قانونی گردید ([Glewwe, 2002](#)). در اوایل حکومت رضا شاه (۱۳۰۹) بر تاسیس مدارس دولتی تأکید گردید. در دوره هفتم قانونگذاری مجلس، طبق ماده واحده؛ مدارس ملی رسمیت یافت و مجوز قانونی برای تاسیس به دست آوردند و در شهریور ۱۳۲۰ خورشیدی و دوره پهلوی دوم، دولت کمک‌هایی را در اختیار مدارس خصوصی قرار داد. سپس در سال ۱۳۲۱ خورشیدی شورای فرهنگ در شهرها تشکیل شد تا مردم در کار فرهنگ مشارکت کنند. در سال ۱۳۴۴ دولت رسماً تاسیس مدارس خصوصی را تشویق کرد. در نوزدهم بهمن ۱۳۴۸، قانون شوراهای منطقه‌ای به تصویب رسید و سبب شد تا امکانات باز هم بیشتری برای حضور مردم و همچنین مقدمات واگذاری امور مالی و اداری در هر منطقه فراهم شود و در نهایت در سال ۱۳۴۸ آیین نامه تاسیس مدارس غیردولتی از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش گذشت. در سال‌های ۱۳۵۰ و ۱۳۵۱، دبیرستان‌های غیردولتی و در سال‌های ۱۳۵۱ و ۱۳۵۲، دبستان‌های غیردولتی (مدارس ملی نامیده می‌شدند) به بالاترین رشد خود رسیدند (حدود ۱۰/۱۳ درصد کل دانش آموزان در مدارس خصوصی یا ملی تحصیل می‌کردند) ([Jamshidi et al., 2012](#)).

با وقوع انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، مدارس ملی که نشانه بارز خصوصی سازی در آموزش و پرورش بود تعطیل شدند. با تدوین و تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی، ساختار آموزش و پرورش در آغاز به تمامی دولتی گردید. بر اساس اصول دوم و سوم قانون اساسی دولت نه تنها به شکل کلی می‌بایست برای رشد فضائل اخلاقی و برقراری عدالت بکوشد بلکه به شکل اختصاصی در اصل سوم این قانون ذکر شده است آموزش و پرورش و تربیت بدنی رایگان را برای همه در همه سطوح مهیا کند. (قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۸، ۲)

همچنین به شکلی آشکار و اختصاصی در اصل سی قانون اساسی تاکید شده است که "دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد..." بدیهی است با این قانون اساسی در سال‌های آغازین شکل‌گیری جمهوری اسلامی، بخش خصوصی نتواند در آموزش و پرورش فعالیتی داشته باشد و این امر به تمامی بر عهده دولت نهاده شد.

جنگ ایران با عراق و تحریم‌های اقتصادی و مالی از سویی و از سوی دیگر جمعیت جوان حاصل از رشد بالای جمعیت که نیازمند تحصیل بودند، دولت‌های پس از جنگ را با کاهش منابع روبرو کرد. بروز و ظهور برخی اندیشه‌های خصوصی سازی هم باعث گردید، دولت‌ها به فکر کاهش هزینه‌های خود بیفتند. یکی از مهمترین اقلام هزینه‌ای دولت هم هزینه‌های آموزش و پرورش دانسته می‌شد. پس در کشور مسائل زیادی در باره نقش دولت در آموزش و پرورش، هزینه‌های آن و تکالیف قانون اساسی طرح گردید. این مباحث دوگانگی نظری میان متولیان و مسئولین آموزش و پرورش ایجاد نمود، چنانچه گروهی همچنان و مبتنی بر اصول دوم و سوم و سی ام قانون اساسی همچنان روی آموزش و پرورش رایگان دولتی پافشاری می‌کردند، گروه دوم روی ناتوانی دولت برای تامین هزینه‌های آموزش و پرورش رایگان برای همه و ناعادلانه بودن اجبار به تحصیل در مدارس دولتی برای کسانی که برخوردای مالی دارند و مخالف آموزش در مدارس دولتی هستند، اصرار داشتند. در واقع این گروه دوم بر روی ادامه کار و بازگشت مدارس خصوصی قبل از انقلاب مانند مدارس علوی و رفاه تاکید داشتند (این مدارس را افراد متمول و مذهبی پیش از انقلاب راه اندازی کرده بودند). این مباحث و اختلاف نظرها بالاخره در مرداد ماه سال ۱۳۶۲ کار را به استفساریه از شورای نگهبان کشانید تا تفسیر خود از اصل سی ام قانون اساسی را به آگاهی مردم و متولیان و مسئولین برساند. شورای نگهبان هم در تفسیر خود از این اصل نوشت که از اصل سی قانون اساسی، دولتی بودن و ممنوعیت تاسیس مدارس ملی (خصوصی) و دانشگاه ملی مستفاد نمی‌شود! با این تفسیر قانون اساسی از سوی شورای نگهبان، مانع از پیش روی ورود بخش خصوصی به مدارس برداشته شد و در سال ۱۳۶۷ هم قوانین تاسیس مدارس غیرانتفاعی (نامی برای خصوصی سازی مدارس) از سوی مجلس شورای اسلامی تصویب گردید. علت استفاده از نام مدارس غیرانتفاعی برای خصوصی سازی مدارس این بود که دولت و سازمانی‌های حاکمیتی نگران آن بودند که کسب سود و نگاه درآمدزایی بر کسب علم و دانش و فضیلت‌های اخلاقی غلبه نکند. بدین ترتیب اولین مدرسه غیرانتفاعی برای سال تحصیلی ۱۳۶۸-۱۳۶۹ ثبت نام و آغاز به کار کرد. در سال ۱۳۶۹ مدارس غیرانتفاعی تنها ۰/۳ درصد مدارس کشور و تعداد دانش آموزان آن‌ها هم فقط ۰/۲ درصد دانش آموزان کشور بود. پس از ده سال سهم این دانش آموزان ۳/۷ درصد و تا سال ۱۳۸۷، دانش آموزان مدارس غیرانتفاعی ۷/۷ درصد دانش آموزان کل کشور یعنی به تعداد ۱۱۰۶۶۷۹ نفر رسید و بالاخره در سال ۱۳۹۵، رقم دانش آموزان مشغول تحصیل در مدارس خصوصی به ۱۳۵۵۲۲۷ نفر یعنی ۱۰/۶۶ درصد کل دانش آموزان نائل شد. (قلی زاده، ۱۳۹۴، ۴۲).

توجه به ارقام و اعداد دانش آموزانی که در مدارس خصوصی تحصیل می‌کنند، هر چند رشد و افزایش قابل توجهی را نسبت به اوایل انقلاب نشان می‌دهد، ولی هنوز نرخ آن در حدود همان نرخ قبل از انقلاب است و نکته مهم تر اینکه، پس از گذر سی و اندی سال از خصوصی سازی در آموزش و پرورش ایران، هنوز با کشورهای جهان و حتی کشورهای در حال توسعه، فاصله قابل توجهی دارد.

چنانچه آمار نشان می‌دهد خصوصی سازی در جهان در حال گسترش است. چنانچه بر اساس مطالعات ورگر و همکاران (۲۰۱۶) مبتنی بر آمار یونسکو، از سال ۱۹۹۰ تا سال ۲۰۱۲، جهان بجز آفریقای جنوبی، شاهد افزایش ثبت نام در مدارس بخش خصوصی است. همچنین هزینه برای آموزش خصوص در ۲۱ کشور از کشورهای سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، از اواسط دهه ۱۹۹۰، افزایش یافته است (ورگر و همکاران، ۲۰۱۶، ۵۴). بررسی‌های جعفری (۱۳۹۰) در باره جایگاه بخش خصوصی در آموزش و پرورش در همین کشورها در سال ۲۰۰۴، باز هم بیانگر رشد قابل توجهی است، چنانچه در سه کشور بلژیک، هلند و شیلی سهم آموزش و پرورش خصوصی ۷۰ درصد و در باقی کشورهای این پیمان بیش از ۸۰ درصد دانش آموزان در مدارس بخش خصوصی ثبت نام کرده اند. حتی می‌بینیم در کشورهایی مانند فیجی،

لبنان، بنگلادش و گواتمالا، بخش خصوص ۵۰ درصد و در کشورهایی مانند کامرون، اندولزی، مالی، پاکستان، گامبیا و توگو بین ۳۰ تا ۴۰ درصد، از آموزش و پرورش سهم دارد. مطالعه ۲۹ کشوری که در برنامه ارزیابی شرکت کرده اند نشان می‌دهد که ۸۳ درصد مدارس دولتی و تنها ۱۷ درصد از آن بخش خصوصی است. در یک شمای جهانی سهم بخش دولتی در آموزش و پرورش طیف گسترده‌ای را در بر می‌گیرد چنانچه کشورهایی مانند روسیه با ۱۰۰ درصد، لتونی و ایسلند با ۹۹ درصد، در یک سوی این طیف و در سوی دیگر هلند با ۲۶ و بلژیک با ۲۵ درصد قرار دارند که کمترین دخالت دولت در آموزش و پرورش را نشان می‌دهند (Jafari, 2010). میانگین تامین منابع مالی برای آموزش و پرورش توسط دولت‌ها هم نکات درخور توجهی را آشکار می‌کند؛ در لوکزامبورگ، نروژ، فنلاند، سوئد (که در آن‌ها دولت‌های رفاه و سیاست‌های اجتماعی بزرگترین نقش را در ارائه خدمات گوناگون دارند) و کشور ایرلند بیش از ۹۹ درصد این منابع و برای کشورهای مکزیک و کره جنوبی به ترتیب ۳۷ و ۴۹ درصد تامین منابع مالی آموزشی بر عهده دولت‌ها قرار دارند. سهم بخش خصوصی در ایران ۲۰ تا ۳۰ درصد برآورد شده است. دقت در این آمارها بیانگر آن است که در بخش زیادی از کشورها توجه به ورود بخش خصوصی به امر آموزشی اهمیت خود را پیدا کرده است و روند جهانی بیانگر افزایش سهم بخش خصوصی در آموزش و پرورش است (Jafari, 2010). بحران‌های اقتصادی که چند سال یک بار همه کشورها را در بر می‌گیرند، احتمال زیاد این گرایش را بیشتر هم خواهند کرد چون هزینه آموزش و پرورش یکی از بزرگترین هزینه‌هایی است که بر بخش مالی دولت‌ها فشار فزاینده‌ای می‌آورد. برای دانشمندان جامعه‌شناسی و اقتصاد و متخصص آموزش و پرورش، علم و تجربه نشان از کارایی و پیامدهای مثبت و موثر خصوصی سازی دارند، پس تفاوت ایران با سایر کشورها در حوزه خصوصی سازی در آموزش و پرورش مسئله حائز اهمیتی است و جای سوال دارد که چه عواملی از ورود گسترده بخش خصوصی به آموزش و پرورش جلوگیری می‌کنند و شناخت این عوامل یکی از اهداف مهم این پژوهش است.

روش تحقیق

در پژوهش حاضر جهت تبیین فرضیات از روش ترکیبی استفاده می‌کنیم که عبارتند از: ۱. روش پیمایشی، ۲. روش میدانی، ۳. روش اسنادی. ابزارهای جمع آوری داده‌ها نیز عبارت است از: ۱. فیش ۲. پرسشنامه محقق ساخته، ۳. مصاحبه و ۴. مشاهده. جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر کلیه‌ی مالکین و سهامداران مدارس غیرانتفاعی شهرستان سبزوار از انقلاب اسلامی ایران تاکنون می‌باشند که در مجموع ۱۲۵ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی انتخاب شدند. در این تحقیق، اطلاعات جمع آوری شده جمع آوری شده با استفاده از دو نوع آماره مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته اند که عبارتند از:

در این قسمت از تحقیق، برای تجزیه و تحلیل برخی از اطلاعاتی که به منظور توصیف و معرفی ساختار، اجزاء و وضعیت موجود جمعیت نمونه (به عنوان نماینده جامعه مورد نظر) گردآوری شده اند از آماره‌های جداول توزیع فراوانی یک بعدی و دو بعدی، شاخص‌های مرکزی مانند مد، میانه، میانگین و واریانس استفاده شده است.

در این قسمت از تحقیق نیز، برای تجزیه و تحلیل برخی از اطلاعات تحقیق که به منظور آزمون فرضیات تبیینی تحقیق جمع آوری شده اند از آماره‌های استنباطی مانند آزمون مقایسه میانگین‌ها (T-Test)، تحلیل واریانس، تحلیل همبستگی و رگرسیون استفاده شده است.

یافته‌ها

از شاخص‌های آمار توصیفی برای بررسی ویژگی‌های جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان استفاده شده است. ویژگی‌های جمعیت شناختی نیز براساس جنسیت، سن، میزان تحصیلات و غیره مورد بررسی قرار گرفته است.

همانطور که در جدول زیر نشان داده شده از تعداد ۱۲۵ نفر که به پرسش «جنسیت» پاسخ داده‌اند، تعداد ۹۸ نفر یعنی حدود ۷۸/۴ درصد آن مرد و تعداد ۲۷ نفر یعنی حدود ۲۱/۶ درصد آن زن بوده است.

جدول ۱

فراوانی و درصد فراوانی متغیر جنسیت

متغیر	حالات یا صفات متغیر	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	زن	۲۷	۲۱/۶
	مرد	۹۸	۷۸/۴
	جمع کل	۱۲۵	۱۰۰/۰

با توجه به جدول زیر، از کل تعداد ۱۲۵ نفری که به پرسش «رشته تحصیلی» پاسخ داده‌اند، ۹۳ نفر یعنی تقریباً ۷۴/۴ درصد از آن‌ها رشته‌ی تحصیلی‌شان ارتباط مستقیم و غیرمستقیم با رشته‌ی فعالیت‌شان داشته‌اند. همچنین، ۲۳ نفر یعنی حدود ۱۸/۴ درصد از پاسخ‌دهندگان رشته‌ی تحصیلی‌شان به هیچ وجه ارتباطی با رشته‌ی فعالیت آنان نداشته است. ۹ نفر یعنی تقریباً ۷/۲ درصد از آن‌ها به دلیل داشتن تحصیلات زیر دیپلم، سیکل و حتی بیسواد، رشته‌ی تحصیلی تخصصی نداشته‌اند.

جدول ۲

فراوانی و درصد فراوانی متغیر رشته‌ی تحصیلی

متغیر	حالات یا صفات متغیر	فراوانی	درصد فراوانی
رشته‌ی تحصیلی	مرتبط مستقیم	۵۹	۴۲/۲
	مرتبط غیر مستقیم	۳۴	۲۷/۲
	غیرمرتبط	۲۳	۱۸/۴
	بی‌مورد	۹	۷/۲
	جمع کل	۱۲۵	۱۰۰/۰

مطابق اطلاعات جدول زیر، از تعداد ۱۲۵ نفر که به پرسش «شغل قبلی» پاسخ داده‌اند، تعداد ۴۷ نفر از آنان شغل قبلی‌شان در ارتباط مستقیم با شغل فعلی‌شان بوده است. تعداد ۴۴ نفر شغلی قبلی‌شان در ارتباط غیر مستقیم با شغل فعلی‌شان بوده است و این ارقام برای حالات غیرمرتبط و بی‌مورد به ترتیب ۲۶ و ۸ نفر بوده است.

جدول ۳

فراوانی و درصد فراوانی متغیر شغل قبلی

متغیر	حالات یا صفات متغیر	فراوانی	درصد فراوانی
شغل قبلی	مرتبط	۴۷	۳۷/۶
	مرتبط غیر مستقیم	۴۴	۳۵/۲
	غیرمرتبط	۲۶	۲۰/۸

بی‌مورد	۸	۶/۴
جمع	۱۲۵	۱۰۰.۰

در جدول زیر تعداد ۲۴ نفر کاردانی و پایین‌تر یعنی معادل ۱۹/۲ درصد، تعداد ۲۰ نفر کارشناسی یعنی معادل ۱۶/۰ درصد، تعداد ۴۵ نفر از پاسخ‌دهندگان یعنی ۳۶٪ افراد مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دارند. تعداد ۳۶ نفر از پاسخ‌دهندگان معادل ۲۸/۸٪ افراد که دارای مدرک تحصیلات تکمیلی می‌باشند

جدول ۴

فراوانی پاسخ‌دهندگان براساس تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
کاردانی و پایین‌تر	۲۴	۱۹/۲
کارشناسی	۲۰	۱۶/۰
کارشناسی ارشد	۴۵	۳۶/۰
تحصیلات تکمیلی	۳۶	۲۸/۸
کل	۱۲۵	۱۰۰.۰۰

در جدول فوق اطلاعات توصیفی مربوط به سن پاسخ‌دهندگان ارائه شده است. برای سهولت ارائه سن پاسخ‌دهندگان، آن‌ها در چهار گروه سنی به صورت زیر دسته‌بندی کرده‌ایم. ۳۴ نفر یعنی معادل ۱۷/۳٪ افراد کمتر از ۳۰ سال هستند. ۵۹ نفر یعنی ۳۰/۱٪ افراد بین ۳۰ تا ۴۰ سال سن دارند. ۳۷ نفر یعنی ۱۸/۹٪ افراد ۴۰ تا ۵۰ سال سن و ۶۶ نفر معادل ۳۳/۷٪ ۵۰ سال به بالا سن دارند.

جدول ۵

فراوانی پاسخ‌دهندگان براساس سن

سن	فراوانی	درصد فراوانی
زیر ۳۰ سال	۳۴	۱۷/۳
۳۰ تا ۴۰ سال	۵۹	۳۰/۱
۴۰ تا ۵۰ سال	۳۷	۱۸/۹
۵۰ سال به بالا	۶۶	۳۳/۷
کل	۱۲۵	۱۰۰.۰۰

میانگین شناخته شده ترین و وسیع ترین مقدار متوسطی است که مورد استفاده قرار می‌گیرد و توصیف کننده مرکز توزیع فراوانی می‌باشد. به یک مجموعه از مفاهیم و روش‌های بکارگرفته شده جهت سازمان دادن، خلاصه کردن، تهیه جدول میانگین داده‌های جمع آوری شده آمار توصیفی گفته می‌شود. توصیف یکایک داده‌های مورد مشاهده از طریق بیان میانگین‌ها و اندازه گیری پراکندگی (انحراف معیار) و همچنین توصیف همبستگی بین چندین مشخصه از طریق همبستگی خطی و جداول توافقی از جمله توانمندی‌های آمار توصیفی است. در

این پژوهش ابتدا داده‌های جمع آوری شده با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد) خلاصه و طبقه بندی می‌شود، سپس آماره توصیفی مربوط به فرضیه‌ها تحلیل می‌شود.

جدول ۶

میانگین تحلیل متغیرهای اسمی و فاصله‌ای پژوهش

متغیر	میانگین	میانه	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
میزان تحصیلات	۱۲.۷	-	-	۰	۲۲
سن	۵۱	-	-	۲۲	۶۱
بی‌ثباتی قانونی	۳.۰۷۸	۳/۷۵۰	۰.۷۰۹	۱.۴۲۸	۵.۰۰۰
کاهش ریسک‌پذیری	۳.۷۹۴	۳/۳۵۰	۰.۷۸۱	۱.۸۰۰	۵.۰۰۰
سوددهی پایین	۳.۵۳۶	۳/۹۵۲	۰.۷۶۵	۱.۸۰۰	۵.۰۰۰
نرخ تورم	۳.۱۲۵	۳/۷۴۰	۰.۹۳۷	۱.۸۰۰	۵.۰۰۰
بیکاری	۳.۸۱۸	۲/۷۸۹	۰.۷۷۵	۱.۳۳۳	۵.۰۰۰
بی‌ثباتی درآمدی	۳.۲۶۹	۴/۰۰۰	۰.۸۹۰	۱.۸۰	۵.۰۰۰
افزایش شهریه‌ها	۳.۸۰۲	۴/۱۲۶	۰.۷۶۱	۱.۳۳۳	۵.۰۰۰
عملکرد دولت	۳.۸۱۸	۴/۱۲۵	۰.۷۵۱	۲.۰۰۰	۵.۰۰۰
مشارکت بخش خصوصی	۳.۸۱۸	۳/۱۰۳	۰.۷۷۵	۱.۸۰	۵.۰۰۰
هنگار اجتماعی	۳.۷۷۰	۴/۱۲۶	۰.۷۹۲	۱.۷۵۵	۵.۰۰۰

در جداول فوق برخی از مفاهیم آمار توصیفی متغیرها شامل میانگین، میانه، مد مشاهده‌ها به عنوان شاخص‌های مرکزی و انحراف معیار به عنوان شاخص پراکندگی و واریانس به عنوان شاخص‌های توزیعی را در فرضیات تحقیق ارائه شده است. اصلی‌ترین شاخص مرکزی، میانگین است که بیانگر نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است و شاخص خوبی برای نشان دادن مرکزیت داده‌ها است. برای مثال، مقدار میانگین برای متغیر بی‌ثباتی قانونی برابر با ۳/۰۷۸ و کاهش ریسک‌پذیری برابر ۳/۷۹۴ نرخ تورم برابر ۳/۱۲۵ و بی‌ثباتی درآمدی برابر ۳/۲۶۹ نشان می‌دهد که بیشتر داده‌ها حول این نقطه تمرکز یافته‌اند. میانه یکی دیگر از شاخص‌های مرکزی است که وضعیت جامعه را نشان می‌دهد. همان‌طور که نتایج نشان می‌دهد میانه متغیر بی‌ثباتی قانونی برابر با ۳/۷۵۰ و کاهش ریسک‌پذیری برابر ۳/۳۵۰، نرخ تورم برابر ۳/۷۴۰ و بی‌ثباتی درآمدی برابر ۴/۰۰۰ که بیانگر این است که نیمی از داده‌ها کمتر از این مقدار و نیمی دیگر بیشتر از این مقدار هستند. انحراف معیار یکی از مهمترین پارامترهای پراکندگی است و معیاری برای میزان پراکندگی مشاهدات از میانگین است؛ مقدار این پارامتر برای متغیر انحراف معیار بی‌ثباتی قانونی برابر با ۰/۷۰۹، واریانس مشارکت بخش خصوصی برابر ۰/۷۷۵ و واریانس افزایش شهریه‌ها برابر ۰/۷۶۱ است.

فرضیه اول: بین میزان جنسیت و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد. با توجه به جدول زیر بین میزان جنسیت و میزان مشارکت بخش خصوصی را نشان می‌دهد با توجه به این که آزمون مقدار t را برابر ۸/۰۹۸ و مقدار معنی داری Sig را برابر با ۰.۰۰۰ این نشان می‌دهد، این بدین معناست که فرضیه فوق تایید می‌شود. یعنی هرچقدر مقدار روابط میزان جنسیت بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی به دلیل داشتند نظرات متفاوت مردان و زنان متفاوت می‌شود.

جدول ۷

معناداری فرضیه اسمی دو حالتی (جنسیت و میزان مشارکت بخش خصوصی)

فرضیه	مقدار T	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان جنسیت و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	۸/۰۹۸	۰/۰۰۰	تایید شد

فرضیه دوم: بین میزان تحصیلات افراد و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول بین میزان تحصیلات و میزان مشارکت بخش خصوصی را نشان می‌دهد با توجه به این که آزمون مقدار t را برابر ۱/۶۶۹ و مقدار معنی داری Sig را برابر با ۰/۰۰۰ این نشان می‌دهد، این بدین معناست که فرضیه فوق تایید می‌شود. یعنی هرچقدر مقدار روابط میزان تحصیلات بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی تاثیری ندارد.

جدول ۸

معناداری فرضیه اسمی دو حالتی (تحصیلات و میزان مشارکت بخش خصوصی)

فرضیه	مقدار T	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان تحصیلات و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	۱/۶۶۹	۰/۰۰۰	رد شد

فرضیه سوم: بین میزان رشته تحصیلی و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول زیر بین میزان رشته تحصیلی و میزان مشارکت بخش خصوصی را نشان می‌دهد با توجه به این که آزمون مقدار t را برابر ۱/۰۹۸ و مقدار معنی داری Sig را برابر با ۰/۰۰۰ این نشان می‌دهد، این بدین معناست که فرضیه فوق تایید می‌شود. یعنی هرچقدر مقدار روابط میزان رشته تحصیلی بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی تاثیری ندارد.

جدول ۹

معناداری فرضیه اسمی دو حالتی (رشته تحصیلی و میزان مشارکت بخش خصوصی)

فرضیه	مقدار T	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان رشته تحصیلی و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	۱/۰۹۸	۰/۰۰۰	رد شد

فرضیه چهارم: بین میزان تجربه شغلی قبل و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول زیر بین میزان تجربه شغلی قبل و میزان مشارکت بخش خصوصی را نشان می‌دهد با توجه به این که آزمون مقدار t را برابر $1/011$ و مقدار معنی داری Sig را برابر با 0.000 این نشان می‌دهد، این بدین معناست که فرضیه فوق تایید می‌شود. یعنی هرچقدر مقدار روابط میزان میزان تجربه شغلی قبل بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی تاثیری ندارد.

جدول ۱۰

معناداری فرضیه اسمی دو حالتی (میزان تجربه شغلی قبل و میزان مشارکت بخش خصوصی)

فرضیه	مقدار T	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان تجربه شغلی قبل و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	$1/011$	$0/000$	رد شد

فرضیه پنجم: بین میزان سن و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول زیر بین میزان تجربه شغلی قبل و میزان مشارکت بخش خصوصی را نشان می‌دهد با توجه به این که آزمون مقدار t را برابر $1/074$ و مقدار معنی داری Sig را برابر با 0.000 این نشان می‌دهد، این بدین معناست که فرضیه فوق تایید می‌شود. یعنی هرچقدر مقدار روابط میزان سن بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی تاثیری ندارد.

جدول ۱۱

معناداری فرضیه اسمی دو حالتی (میزان سن و میزان مشارکت بخش خصوصی)

فرضیه	مقدار T	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان سن و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	$1/074$	$0/000$	رد شد

فرضیه ششم: بین میزان بی ثباتی قانونی و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول زیر که نتیجه آزمون مقدار f برابر 0.56 و مقدار Sig را برابر 0.00 نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح 1 معنی دار می‌باشد. این بدان معناست که بین دو متغیر فوق همبستگی منفی کامل وجود دارد، هرچقدر مقدار روابط میزان بی ثباتی قانونی بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی بیشتر می‌شود.

جدول ۱۲

معناداری بی ثباتی قانونی و میزان مشارکت بخش خصوصی

فرضیه	مقدار f	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان بی ثباتی قانونی و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	۰/۵۶	۰/۰۰۰	تایید شد

فرضیه هفتم: بین میزان کاهش ریسک پذیری و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول زیر که نتیجه آزمون مقدار f برابر ۰/۴۲ و مقدار Sig را برابر ۰/۰۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار می‌باشد. این بدان معناست که بین دو متغیر فوق همبستگی منفی کامل وجود دارد، هرچقدر مقدار روابط میزان کاهش ریسک پذیری بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی بیشتر می‌شود.

جدول ۱۳

معناداری کاهش ریسک پذیری و میزان مشارکت بخش خصوصی

فرضیه	مقدار f	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان کاهش ریسک پذیری و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	۰/۴۲	۰/۰۰۰	رد شد

فرضیه هشتم: بین سوددهی پایین و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول زیر که نتیجه آزمون مقدار f برابر ۰/۷۲ و مقدار Sig را برابر ۰/۰۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار می‌باشد. این بدان معناست که بین دو متغیر فوق همبستگی منفی کامل وجود دارد، هرچقدر مقدار روابط میزان سوددهی پایین بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی بیشتر می‌شود.

جدول ۱۴

معناداری سوددهی پایین و میزان مشارکت بخش خصوصی

فرضیه	مقدار f	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان سوددهی پایین و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	۰/۷۲	۰/۰۰۰	تایید شد

فرضیه نهم: بین میزان نرخ تورم و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول زیر که نتیجه آزمون مقدار f برابر 0.82 و مقدار Sig را برابر 0.00 نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح 1 معنی دار می‌باشد. این بدان معناست که بین دو متغیر فوق همبستگی منفی کامل وجود دارد، هرچقدر مقدار روابط میزان نرخ تورم بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی بیشتر می‌شود.

جدول ۱۵

معناداری نرخ تورم و میزان مشارکت بخش خصوصی

فرضیه	مقدار f	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان نرخ تورم و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	0.82	0.00	تایید شد

فرضیه دهم: بین میزان بیکاری و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول زیر که نتیجه آزمون مقدار f برابر 0.26 و مقدار Sig را برابر 0.00 نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح 1 معنی دار می‌باشد. این بدان معناست که بین دو متغیر فوق همبستگی منفی کامل وجود دارد، هرچقدر مقدار روابط میزان بی‌ثباتی قانونی بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی بیشتر می‌شود.

جدول ۱۶

معناداری بیکاری و میزان مشارکت بخش خصوصی

فرضیه	مقدار f	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان بیکاری و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	0.26	0.00	رد شد

فرضیه یازدهم: بین میزان افزایش شهریه‌ها و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول زیر که نتیجه آزمون مقدار f برابر 0.11 و مقدار Sig را برابر 0.00 نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح 1 معنی دار می‌باشد. این بدان معناست که بین دو متغیر فوق همبستگی منفی کامل وجود دارد، هرچقدر مقدار روابط میزان بی‌ثباتی قانونی بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی بیشتر می‌شود.

جدول ۱۷

معناداری میزان افزایش شهریه‌ها و میزان مشارکت بخش خصوصی

فرضیه	مقدار f	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان افزایش شهریه‌ها و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	۰/۰۱۱	۰/۰۰۰	رد شد

فرضیه دوازدهم: بین میزان عملکرد دولت و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول زیر که نتیجه آزمون مقدار f برابر ۰/۹۲ و مقدار Sig را برابر ۰/۰۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار می‌باشد. این بدان معناست که بین دو متغیر فوق همبستگی منفی کامل وجود دارد، هرچقدر مقدار روابط میزان عملکرد دولت بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی بیشتر می‌شود.

جدول ۱۸

معناداری میزان عملکرد دولت و میزان مشارکت بخش خصوصی

فرضیه	مقدار f	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان عملکرد دولت و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	۰/۹۲	۰/۰۰۰	تایید شد

فرضیه سیزدهم: بین میزان هنجارهای اجتماعی و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد.

با توجه به یافته‌ها که نتیجه آزمون مقدار f برابر ۰/۰۳۶ و مقدار Sig را برابر ۰/۰۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار می‌باشد. این بدان معناست که بین دو متغیر فوق همبستگی منفی کامل وجود دارد، هرچقدر مقدار روابط میزان هنجارهای اجتماعی بالا برود میزان مشارکت بخش خصوصی بیشتر می‌شود.

جدول ۱۹

معناداری هنجارهای اجتماعی و میزان مشارکت بخش خصوصی

فرضیه	مقدار f	مقدار Sig	نتیجه
بین میزان هنجارهای اجتماعی و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد	۰/۰۳۶	۰/۰۰۰	رد شد

در این پژوهش برای ارزیابی فرضیات اصلی و فرعی تحقیق از رگرسیون استفاده می‌نماییم که به شرح زیر می‌باشد. بر اساس نتایج بدست آمده از برآورد مدل یک تحقیق کل رگرسیون را تأیید می‌کند. و از سوی دیگر ضریب تعیین بیان می‌کند که درصد تغییرات در متغیر وابسته از طریق متغیرهای مستقل مدل قابل توضیح است. در این قسمت، با استفاده از روش آماری رگرسیون چند متغیری، به تبیین و پیش بینی واریانس متغیرها وابسته بر اساس ترکیب متفاوت از متغیرهای مستقل مطرح در فرضیات تحقیق پرداخته شده است. با توجه به این که برای انجام تحلیل رگرسیونی متناسب با ماهیت متغیرهای تحقیق از روش *back ward* استفاده شده است مطابق اطلاعات جدول شماره ۱۳ یازده مدل تحلیلی ارائه شده است. در مدل اول ردیف ۱ جدول مذکور تمام متغیرهای مستقل به تعداد ۱۴ متغیر وارد تحلیل رگرسیونی شده‌اند که در مجموع ۹۲ درصد از واریانس متغیر تابع R^2 را تبیین کرده‌اند اما در مدل نهایی مقدار R^2 حدود ۴۰ درصد بوده است، این بدان معناست که حدود ۴۰ درصد از واریانس متغیر وابسته تحقیق میزان مشارکت مالی بخش خصوصی در توسعه آموزش توسط دو متغیر مستقل (سن و رشته تحصیلی) پیش بینی شده است. به عبارت دیگر، حدود ۴۰ درصد تغییرات متغیر وابسته تحقیق از طریق ۲ متغیر قابل پیش بینی است. حدود ۶۰ درصد واریانس متغیر وابسته دیگر نیز توسط ۸ متغیر دیگر (بی ثباتی قانونی، کاهش ریسک پذیری، سوددهی پایین، میزان نرخ تورم، بیکاری، مزایات افزایش شهریه ها، عملکرد دولت، هنجارهای اجتماعی) تحقیق پیش بینی شده است. به دیگر سخن حدود ۶۰ درصد تغییرات متغیر وابسته تحقیق از طریق ۸ متغیر مستقل مذکور قابل پیش بینی است.

جدول ۲۰

میزان تبیین متغیر وابسته بر اساس مدل‌های گوناگون رگرسیونی

مدل	رگرسیون R	Rsquare متغیر وابسته	Adjusted R Square	انحراف معیار
۱	۰.۹۶۰	۰.۸۶۲	-۰.۰۱۶	۱.۲۳۰
۲	۰.۹۶۲	۰.۸۷۵	۰.۷۵۶	۱.۲۳۶
۳	۰.۸۶۵	۰.۸۶۰	۰.۶۳۱	۰.۹۳۱
۴	۰.۶۳۱	۰.۷۲۱	۰.۵۳۳	۰.۹۶۴
۵	۰.۷۰۲	۰.۶۴۵	۰.۷۲۱	۲.۱۲۶
۶	۰.۶۳۴	۰.۷۳۳	۰.۶۳۳	۱.۳۳۰
۷	۰.۵۶۹	۰.۷۱۲	۰.۵۶۳	۰.۸۳۲
۸	۰.۷۷۸	۰.۶۳۱	۰.۴۴۰	۰.۹۳۶
۹	۰.۶۹۸	۰.۵۶۶	۰.۳۲۱	۰.۸۳۱
۱۰	۰.۵۳۲	۰.۶۰۲	۰.۴۸۸	۰.۶۳۵
۱۱	۰.۷۲۴	۰.۶۶۴	۰.۳۹۹	۰.۹۱۱

به طور خلاصه و مطابق جدول فوق از مجموع ۸ متغیر مستقل که در مدل اول حضور داشتند تنها ۲ متغیر مستقل (سن با میزان اثرگذاری یا وزن ۵۴ درصد و میزان رشته تحصیلی با میزان اثرگذاری یا وزن منفی ۶۷ درصد) در مدل نهایی مورد پذیرش قرار گرفته‌اند. این بدان معناست که، متغیر «سن ۰/۶۲» از میزان مشارکت مالی بخش خصوصی در توسعه آموزش را و متغیر «میزان رشته تحصیلی» که بیشترین تاثیر (وزن) را نیز داشته است ۰/۶۵ آن را تبیین می‌کنند. معنای این مطلب این است که هر چقدر میزان رشته تحصیلی افزایش یافته است، میزان مشارکت مالی بخش خصوصی در توسعه آموزش کاهش یافته است و برعکس آن، یعنی هر چقدر سن افزایش یافته است میزان مشارکت مالی بخش خصوصی در توسعه آموزش نیز افزایش یافته است.

جدول ۲۱

میزان تبیین متغیر وابسته بر اساس مدل‌های گوناگون رگرسیونی

مدل	Beta	انحراف معیار	B	T	Sig
Constant	۵.۱۱	۳.۴۵	-	۳.۰۷	۰.۰۸
رشته تحصیلی	-۲.۷۸	۰.۹۲	-۰.۶۷۰	-۲.۶۶	۰.۰۵
سن	۰.۰۸۸	۰.۰۹	۰.۷۱	۳.۶۹	۰.۰۷

لذا معادله رگرسیونی مدل نهایی عبارت است از :

$$Y = ۵.۱ + (۰.۶۷ \text{ (رشته تحصیلی)}) + (۰.۵۴ \text{ (سن)})$$

طابق اطلاعات جدول فوق، ۲۴ تعداد ۸ متغیری که مقدار Sig آنها بالاتر از ۵ درصد بوده است و به همین دلیل به عنوان متغیرهای پیش بینی کننده تغییرات متغیر وابسته، محاسبه و وارد مدل نهایی نشده اند، جهت آگاهی بیشتر و به همراه مقدار Sig مربوط به هر یک از آنها آورده شده اند.

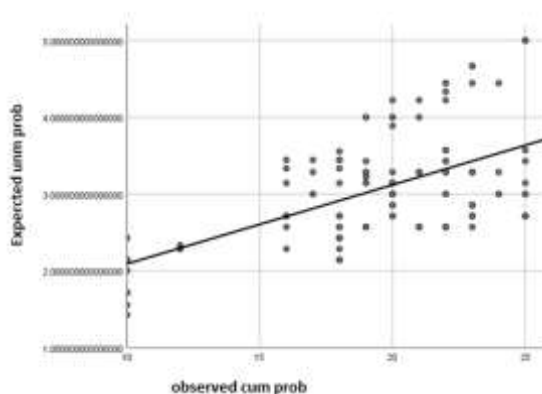
جدول ۲۲

متغیرهای خارج شده از مدل نهایی تحلیل رگرسیون

ردیف	متغیر	مقدار sig
۱	بی ثباتی قانونی	۰.۱۱
۲	کاهش ریسک پذیری	۰.۱۲
۳	سوددهی پایین	۰.۲۶
۴	میزان نرخ تورم	۰.۶۳
۵	میزان بیکاری	۰.۸۵
۶	میزان افزایش شهریه	۰.۶۶
۷	عملکرد دولت	۰.۷۸
۸	هنجارهای اجتماعی	۰.۳۲

شکل ۱

پراکنش متغیر وابسته تحقیق (میزان مشارکت مالی بخش خصوصی در توسعه آموزش)



بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش دستاوردهای حاصل از مطالعات پیمایشی در دو قسمت توصیفی و تبیینی بیان شد:

در قسمت توصیفی ذکر شد که از تعداد ۱۲۵ نفر که به پرسش «جنسیت» پاسخ داده‌اند، تعداد ۹۸ نفر یعنی حدود ۷۸/۴ درصد آن مرد و تعداد ۲۷ نفر یعنی حدود ۲۱/۶ درصد آن زن بوده است. از کل تعداد ۱۲۵ نفری که به پرسش «رشته تحصیلی» پاسخ داده‌اند، ۹۳ نفر یعنی تقریباً ۷۴/۴ درصد از آن‌ها رشته‌ی تحصیلی‌شان ارتباط مستقیم و غیرمستقیم با رشته‌ی فعالیت‌شان داشته‌اند. همچنین، ۲۳ نفر یعنی حدود ۱۸/۴ درصد از پاسخ‌دهندگان رشته‌ی تحصیلی‌شان به هیچ وجه ارتباطی با رشته‌ی فعالیت آنان نداشته است. ۹ نفر یعنی تقریباً ۷/۲ درصد از آن‌ها به دلیل داشتن تحصیلات زیر دیپلم، سیکل و حتی بیسواد، رشته‌ی تحصیلی تخصصی نداشته‌اند. از تعداد ۱۲۵ نفر که به پرسش «شغل قبلی» پاسخ داده‌اند، تعداد ۴۷ نفر از آنان شغل قبلی‌شان در ارتباط مستقیم با شغل فعلی‌شان بوده است. تعداد ۴۴ نفر شغلی قبلی‌شان در ارتباط غیر مستقیم با شغل فعلی‌شان بوده است و این ارقام برای حالات غیرمرتبط و بی‌مورد به ترتیب ۲۶ و ۸ نفر بوده است. تعداد ۲۴ نفر کاردانی و پایین‌تر یعنی معادل ۱۹/۲ درصد، تعداد ۲۰ نفر کارشناسی یعنی معادل ۱۶/۰ درصد، تعداد ۴۵ نفر از پاسخ‌دهندگان یعنی ۳۶٪ افراد مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دارند. تعداد ۳۶ نفر از پاسخ‌دهندگان معادل ۲۸/۸٪ افراد که دارای مدرک تحصیلات تکمیلی می‌باشند. برای سهولت ارائه سن پاسخ‌دهندگان، آن‌ها در چهار گروه سنی به صورت زیر دسته‌بندی کرده‌ایم. ۳۴ نفر یعنی معادل ۱۷/۳٪ افراد کمتر از ۳۰ سال هستند. ۵۹ نفر یعنی ۳۰/۱٪ افراد بین ۳۰ تا ۴۰ سال سن دارند. ۳۷ نفر یعنی ۱۸/۹٪ افراد ۴۰ تا ۵۰ سال سن و ۶۶ نفر معادل ۳۳/۷٪ ۵۰ سال به بالا سن دارند.

در قسمت تبیینی نیز ابتدا داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد) خلاصه و طبقه‌بندی شد، سپس آماره توصیفی مربوط به فرضیه‌ها تحلیل گردید.

در این قسمت فرضیات «بین میزان جنسیت و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار t را برابر ۸/۰۹۸ و مقدار معنی داری Sig را برابر با ۰.۰۰۰ این نشان می‌دهد، این بدین معناست که فرضیه فوق تایید می‌شود.

در فرضیه «بین میزان تحصیلات افراد و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار t را برابر ۱/۶۶۹ و مقدار معنی داری Sig را برابر با ۰.۰۰۰ این نشان می‌دهد، این بدین معناست که فرضیه فوق تایید می‌شود.

در فرضیه «بین میزان رشته تحصیلی و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار t را برابر ۱/۰۹۸ و مقدار معنی داری Sig را برابر با ۰.۰۰۰ این نشان می‌دهد، این بدین معناست که فرضیه فوق تایید می‌شود.

در فرضیه «بین میزان تجربه شغلی قبل و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار t را برابر ۱/۰۱۱ و مقدار معنی داری Sig را برابر با ۰.۰۰۰ این نشان می‌دهد، این بدین معناست که فرضیه فوق تایید می‌شود.

در فرضیه «بین میزان سن و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار t را برابر $۱/۰۷۴$ و مقدار معنی داری sig را برابر با ۰.۰۰۰ این نشان می‌دهد، این بدین معناست که فرضیه فوق تایید می‌شود.

در فرضیه «بین میزان بی ثباتی قانونی و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار R برابر ۰.۵۶ و مقدار sig را برابر ۰.۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار و مقدار همبستگی ۰.۸۴۵ بالای ۵ درصد می‌باشد.

نتایج این فرضیه است. ای نتیجه با نتایج پژوهش محمدی و همکاران (۱۳۹۹)، دانایی فرد و همکاران (۱۳۹۶) و جلایی اسفندآبادی و صمیمی (۱۳۹۳) همسو می‌باشد.

در فرضیه «بین سودهی پایین و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار f برابر ۰.۷۲ و مقدار sig را برابر ۰.۰۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار و مقدار همبستگی ۰.۴۳۲ بالای ۵ درصد می‌باشد.

در فرضیه «بین میزان نرخ تورم و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار f برابر ۰.۸۲ و مقدار sig را برابر ۰.۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار و مقدار همبستگی ۰.۴۰۷ بالای ۵ درصد می‌باشد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های پیشین (Rabiei & Nazarian, 2011) همسو می‌باشد.

در فرضیه «بین میزان بیکاری و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار R برابر ۰.۸۲ و مقدار sig را برابر ۰.۰۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار و مقدار همبستگی ۰.۴۰۷ بالای ۵ درصد می‌باشد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های پیشین (Rabiei & Nazarian, 2011) همسو می‌باشد.

بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر در زمستان ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که ۹,۷ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، بیکار بوده‌اند. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری حاکی از آن است که این شاخص، نسبت به فصل مشابه در سال قبل (زمستان ۱۴۰۰)، ۰,۳ درصد افزایش یافته است.

در فرضیه «بین میزان افزایش شهریه‌ها و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار f برابر ۰.۴۵ و مقدار sig را برابر ۰.۰۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار و مقدار همبستگی ۰.۳۰۴ بالای ۵ درصد می‌باشد.

در فرضیه «بین میزان عملکرد دولت و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار f برابر ۰.۹۲ و مقدار sig را برابر ۰.۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار و مقدار همبستگی ۰.۷۷۱ بالای ۵ درصد می‌باشد.

در فرضیه «بین میزان هنجارهای اجتماعی و میزان مشارکت بخش خصوصی در توسعه آموزش و پرورش شهرستان سبزوار رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد»، مقدار f برابر ۰.۳۶ و مقدار sig را برابر ۰.۰۰ نشان می‌دهد این بدین معناست که فرضیه فوق در سطح ۱ معنی دار و مقدار همبستگی ۰.۶۱۱ بالای ۵ درصد می‌باشد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Aminzadeh, M. (2009). *Investigating the relationship between management quality and employee performance - a case study of Kurdistan Governorate and subordinate governorates* Faculty of Literature and Humanities, Azad University, Sanandaj branch].
- Asari, A., Naseri, A. R., & Aghaee khoondabi, M. (2009). Financial development and Economic Growth: Comparison of OPEC oil and non-oil developing countries, using the Generalized Method of Moment. *Economic Research*.
- Glewwe, P. (2002). Schools and Skills in Developing Countries: Education Policies and Socioeconomic Outcomes. *Journal of Economic Literature*, 40(2), 436-482. <https://doi.org/10.1257/jel.40.2.436>
- Jafari, P. (2010). *Private sector participation in education*. Organization of Privatization, Studies and Planning Management.
- Jamshidi, L., Arasteh, H. R., Ibrahim, A. R., & Zainabadi, H. R. (2012). Qualitative development of privatization of higher education in Iran: micro requirements and prerequisites. *Two Quarterly Journals of Innovation and Value Creation*, 1(3), 65-88.
- Rabiei, A., & Nazarian, Z. (2011). Examining the challenges of privatization of higher education. *Management in Islamic University*, 1(4), 647-668.